

Reformbehov oavsett migrationsvolym

Svenska Dagbladet den 12 december 2015

Tillfälliga uppehållstillstånd, gränskontroller och migrationspolitik på EU:s lägstanivå – regeringen arbetar för fullt med att minska mängden människor som söker sig till Sverige. Krasst sett ska vi med hot om våld som yttersta medel förhindra att människor söker sig till vår välfärdsstat. Moralen i det kan man ha delade meningar om, men även ur ekonomiskt perspektiv finns ett antal oklarheter med den förda politiken.

De direkta kostnaderna för flyktingmottagandet har ökat rejält. För en månad sedan lovades kommunerna ytterligare 11 miljarder för flyktingmottagningen, men nästan ingen tror att detta kommer att räcka.

Ekonomiskt sett kan det vara fullt rimligt att lägga rejält med resurser på flyktingmottagande. Det kan ses som en investering i människor, i framtida arbetskraft och innovationsförmåga. Men det reser tveklöst frågan: Hur vårdar vi den investeringen? Läger regeringen tid och pengar på rätt områden?

Nyligen kom nyheten att 22 000 flyktingar som har fått avslag på sina asylansökningar har försvunnit eller vägrar lämna Sverige. Regeringens reaktion: Hitta dem och få dem att lämna landet så fort som möjligt. Många har med rätta påpekat kontrasten till retoriken om medmänsklighet och öppenhet som trots allt bara är något halvår gammal.

Det är också en underlig ekonomisk prioritering. För att flyktingmottagandet ska bli en framgång för både flyktingarna och för Sverige, måste nyanlända ges möjlighet att försörja sig på svenska arbetsmarknaden. Jakt på flyktingar som gått under jorden och tillämpandet av tillfälliga uppehållstillstånd gör det knappast lättare att skapa en fungerande arbetsmarknad för dem som kommit hit.

Kanske lever regeringen i villfarelsen att om vi stramar åt flyktingmottagandet nu, krävs inga jobbiga reformer av arbetsmarknad och välfärdsstat. Men även om mottagandet stoppas fullständigt redan imorgon kvarstår arbetsmarknadsutmaningen för alla som redan är här. I den nyutkomna långtidsutredningen visas än en gång att ökad sysselsättning kan göra att de offentliga finanserna gynnas även av utomeuropeiska invandrare. Där visas också att det är skillnader i språk- och färdighetsnivå, snarare än diskriminering, som förklarar invandrarnas låga sysselsättning.

Således måste antingen att färdigheterna hos utlandsfödda höjas eller arbetskraftskostnaderna tillåtas falla så att en anställning kan räknas hem trots kunskapsskillnaderna. Lyckas Stefan Löfven med den utmaningen blir han historisk. Misslyckas han är det ingen överdrift att säga att välfärdsstaten är hotad. Så förhåller det sig dessutom oavsett vad man tycker om framtida volymer på flyktingmottagandet.

Andreas Bergh